

Глас Црногорца, службени орган Краљевине Црне Горе, излази у Неји код Париза, према службеној потреби. — Претплата, на шест мјесеци, износи три франка за Француску, шест франка за све друге земље. — Адреса за све што се тиче листа: Journal officiel du Montenegro, Neuilly-sur-Seine, rue Ancelle (France).

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOIX DE MONTENEGRO

Journal officiel du Royaume de Montenegro

paraissant actuellement à Neuilly-sur-Seine (France).

НЕЈИ код Париза, 2. августа 1918.

NEUILLY-sur-SEINE, le 15 Aout 1918

La Voix de Montenegro (Glasce Tzernogorizta) parait suivant les exigences du service. — On s'abonne au bureau du Journal officiel du Montenegro, à Neuilly-sur-Seine, rue Ancelle (France).

Prix de l'abonnement pour six mois: Pour la France: 3 fr. Pour l'Étranger: 6 fr.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника нашег Министарског Савјета, нашег Министра Спољних Послова, а по саслушању нашег Министарског Савјета, на основу чл. 110. Устава, ријешили смо и рјешавамо:

да се Лазар Мијушковић, министар на расположењу, по његовој жељи, стави у стање покоја, са пенсијом која му по годинама службе припада.

Председник нашег Министарског Савјета, наш Министар Спољних Послова, и наш Министар Финансија и Грађевина, нека изврше овај указ.

Неји код Париза,
19. јуна (1. јула) 1918.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Спољних Послова

Евгеније Поповић с. р.

Министар Финансија и Грађевина

М. Вујовић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника нашег Министарског Савјета, нашег Министра Спољних Послова, а по саслушању нашег Министарског Савјета, на основу чл. 110. Устава, ријешили смо и рјешавамо:

да се Петар Пламенац, министар на расположењу, по његовој жељи, стави у стање покоја, са пенсијом која му по годинама службе припада.

Председник нашег Министарског Савјета наш Министар Спољних Послова, и наш Министар Финансија и Грађевина, нека изврше овај указ.

Неји код Париза,
19. јуна (1. јула) 1918.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Спољних Послова

Евгеније Поповић с. р.

Министар Финансија и Грађевина

Мило Вујовић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Спољних Послова, Председника нашег Министарског Савјета, на основу члана 21. Закона о чиновницима грађанског реда у вези са чланом 25. истога Закона, постављамо:

у Кр. Посланству у Вашингтону: за писара с тим да врши дужност секретара, Ђока Матановића, досадашњег вршиоца исте дужности Министарства Спољних Послова, са платом V чина 3. класе.

Наш Министар Спољних Послова, Председник нашег Министарског Савјета, нека изврши овај указ.

Неји код Париза,
19. јула (1. августа) 1918.

НИКОЛА с. р.

Министар Спољних Послова,
Председник Министарског Савјета

Евгеније Поповић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Спољних Послова, Председника нашег Министарског Савјета, на основу члана 21. Закона о чиновницима грађанског реда у вези са чланом 25. истога Закона, постављамо:

у Кр. Посланству у Вашингтону: за писара с тим да врши дужност секретара, Андрију Прљу, досадашњег вршиоца исте дужности Министарства Спољних Послова, са платом V чина 3. класе.

Наш Министар Спољних Послова, Председник нашег Министарског Савјета, нека изврши овај указ.

Неји код Париза,
19. јула (1. августа) 1918.

НИКОЛА с. р.

Министар Спољних Послова,
Председник Министарског Савјета

Евгеније Поповић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Унутрашњих Послова, а на основу чл. 125. Закона о устројству војске, производимо у чини пешадијског поручника досадашњег поручника Бранка М. Бакића.

Заступник нашег Министра Војног, наш Министар Унутрашњих Послова, нека изврши овај указ.

Неји код Париза,
1. (14.) јуна 1918.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Војног,
Министар Унутрашњих Послова

Н. Хајдуковић с. р.

МИ

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, Заступника нашег Министра Правде, на основу члана 27. Закона о чиновницима грађанског реда, ријешили смо и рјешавамо:

да се упразни мјесто наставника подгоричке гимназије, Станка Перуновића, од дана кад је исто напустио.

Наш Министар Просвјете и Црквених Послова, Заступник нашег Министра Правде нека изврши овај указ.

Неји код Париза,
19. јула (1. августа) 1918.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Црквених Послова,
Заступник Министра Правде

д-р Перо Ђ. Шоћ.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Њихова Величанства Краљ Господар и Краљица са Њиховим Кр. Височанством Кијагиницама Ксенијом и Вјером стигли су у Дакс гдје ће се неко вријеме бавити.

— Наш узвишени Краљевски Двор давао је у недјељу 28. јула парастос Њ. В. Цару Николи II у руској цркви у По. Служби божјој и парастосу присуствовали су Њихова Величанства Краљ Господар и Краљица, Њихова Кр. Височанства Кијагиница Ксенија и Вјера. Присутни су били г. Евгеније Поповић, Председник Кр. Владе, Министар Спољних Послова, г. Иславин, руски посланик при нашем Двору, и госпођа му; пратња Његова Величанства Краља, мјесни представници војних и цивилних власти, консуларно тијело и мноштво другог отменог свијета

ВИЈЕСТИ И НОВОСТИ

Између Марне и Соме гдје се овог мјесеца одиграва будућност читавога двадесетог столећа, Нијемци је заневјерила ратна срећа. Обрнула кола низа страну!

У рапорту, којим је Клемансо 6. августа Председнику Републике препоручио да главнокомандујућег генерала Фоша одликује највишим војним достојанством, нагаменује за маршала Француске, наведена је укратко цијела историја последњих дана: «У часу када је непријатељ, страховитом офанзивом на фронту од 100 километара мислио извојевати коначну побједу и присилити нас да примимо мир њемачки, што би значило њогорене цијелог свијета, у том часу побједили су непријатеља генерал Фош и његови сјајни војници — они би обезбијеђен, Соасон и Шато-тјери бише у љутој борби преотети, преко 200 села би ослобођено, 35.000 Нијемаца заробљено, 700 топова узето, уништена нада непријатељева коју је дрско прогласио прије офанзиве, и тијем Савезна војска у једном сјајном налету доведена са Марне чак на обалу Ене...»

Страховитим ударцима зашањени Нијемци, још нијесу имали времена ни да се честито приберу од те биједи у којој су се нашли, а већ послје две три дана (8. августа) Савезници поново ударише великом новом офанзивом и на другој страни: од Мондидијера на сјевер, преко Соме, до вароши Алберта, на 30 километара фронта. Под тим ударцем устукнуше чувевени пруски генерали, «гвоздени» Марвици и «освајач Риге и градова» Хутир. За недјељу дана, Французи и Енглези узеше им голем дио земљишта и данас стоје милиони осветника пред варошима Шолие, Роа и Ласињи, а 40.000 Нијемаца пјешаче и, као заробљеници, вуку 1000 «својих» топова на запад у заробљеничке логоре француске! Осам стотина официра!

Оба двије савезничке офанзиве за потоњи мјесец дана (од 15. јула до 15. августа) имаће недогледних политичких последица које се већ показују. Прије свега, морал савезничке војске мораће неизмјерно скоцити, кад се војска увјери да се и над «непобједном» пруском војском може за кратко вријеме овако сјајна побједа извојева-

ти и за тридесет дана заробити преко 70.000 војника, 1000 топова и 10.000 митраљеза. Америка тек сад и добија вољу да настави рат све док се «бијесном бичу Ђерманском» не сломе рогови. (Ријечи су самог маршала Фоша: «Борим се са бијесним биком, којег држим за рогове; бик ме може неки пут и оборити, али ја рогове не пуштам»; — «Je lutte contre un taureau furieux, mais je le tiens par les cornes! Il pourra me renverser plusieurs fois, je ne le lâcherai pas!») У Русији се показује дубоко коменање које изгледа као море пред буру. — Јапан са Чехо-Словацима напредује од далеког Истока а Енглези се искрцавају у Архангалском. Из Аустрије и Бугарске јављају за веома сумњиве симптоме као последице њемачких пораза. А у самој Њемачкој, у гордој, обичној и од силних побједа пјаној Њемачкој — барјак њемачког морала и одушевљења пуштен је данас на пола копча...

Добровољни прилози. Комитет Црногорског Црвеног Крста у Женеви извјештава нас да је примио као добровољне прилоге: од г. г. Петра Војводића из Segome, Arizona, 35 швајцарских франка; од Луке И. Поповића из Јоханесбурга у Јужној Африци 5 шилинга. Управа Црн. Црвеног Крста изриче дародавцима јавну захвалност.

Сјајно дјело италијанских авијатичара. — Најгласовитији пјесник данашње Италије, Габриеле д'Анунцио, који је, иако већ у годинама, ступио у борбене редове и безброј пута досад показао невјероватну смјелост и као морнар и авијатичар, извео је 9. августа своје најсјајније дјело. Са 7 официра лигао се у ваздух, на осам ероплана, и прелетио 1000 километара (од којих 800 над непријатељским земљиштем), наднио се над Беч и за 20 минута бацао становништву — не бомбе, да побије жене и дјецу, цркве и школе — но хиљаде листова на којима је пријатељски проглас народу бечком. При повратку прелетјели су Бечко Ново Мјесто, Грац, Љубљану и Трст, просипајући свјукуд прокламацију. Дио излет трајао је 7 пуних сати. Осим једног друга, којему је понестало било есенције, те се морао спустити на аустријско земљиште, сви остали се здраво повратили у Италију. Величанствен овај подвиг побудио је дивљене цијелога образованог свијета, а у Италији изазвао је неописано одушевљење. Само велик, истински пјесник могао је замислити такву идеју, да високо из облака просипа искре Слободе на непријатељску земљу; само велик витез смιο се одажити да лети по врх два милиона непријатеља.

Прокламација д'Анунциева граду Бечу гласи у српском преводу:

«Бечлије! Ми, Италијанци, који у овом часу летимо изнад вас, могли бисмо, кад бисмо хтјели, бацити безброј бомби на вас и на домове ваше, али ми вам ево шаљемо само поздрав наше слободне тробојнице. Ми не војујемо противу ваших жена, старца и дјецe, но противу ваше владе, која је непријатељ народној слободи, и која је заслијепљена, тврдокорна и грозна, и која вам није у стању дати ни слободу ни хљеба, но вас храни обманом и мржњом. — Зашто се ви, Бечлије, о којима свијет мисли да сте наметан народ, одијевате у пруску униформу? Не видите ли, да се ево цио свијет лигао противу вас! Зар хоћете још даље да ратујете! Ратујете, али тим чините самоубиство. У што се се уздате? Зар у коначну побједу коју вам обећавају пруски генерали? А њихова побједа

исто је што и пшеница из Украјине: помријешете, чекајући на њу! Народе од Бена, мисли на себе, што ће с тобом бити; тргни се! — Живјела слобода, живјела Италија, живјели Савезници!»

Племенити pjesник и витез Италије није хтио да гађа бомбом, али је гађао нечим узвишенијим и погодније је народе аустријске у души, што задаје много опаснију рану него бомбе на куће и улице...

Јављају из Рима да се пријестоница Италије спрема да дичиоце своје сину укаже највише признање које су доживјели само највећи pjesници Италије (Петрарка): да га на Капитолу крунеше лаворним вијенцем и да му дарује златну сабљу, као у доба Старих Римљана.

Како се Америка оружа. Девет народних посланика из Америке, који се баве у Лондону дали су у јавности изјаву о огромноме припремању Америке. Ево неколико података из те изјаве:

Америка има 20 милиона људи способних за борбену линију; сваке године прираштају нов милион свијетских војника од 21 годину. — Пољопривреда Америке је толика, да, ако затреба, она би могла хранити становништво и Велике Британије и Француске и Италије и своје домаће и још све војске које се боре противу пруског милитаризма. — Сада је милион и по америчке војске у Европи; прије краја октобра биће их два милиона, а поред тих један милион и по данас се војнички спрема за Европу. То су све добри војници од 21 до 30 година, који су нарочито добри за јуриш. Амерички војник зна да се бори, не противу њемачког народа, него противу пруског милитаризма. — Америчка влада, откако је ступила у рат, начинила је толико пушка да сваком војнику може дати по двије пушке. Недељно се произгоди 54.200 пушка 5.000 митраљеза. Откако је ступила у рат, начинила је 82.500 митраљеза. — Наша војска поседује двије милијарде фишека за митраљезе, а сваког дана их производи 15 милиона. Наше фабрике производе дневно 760.000 топовске ђулади. — Што се тиче отровних и загушљивих гасова и справа за бацање тих гасова, имамо их таквих да ће се Њемачка горко кајати што је она прва увела то варварско оружје у рат. — Америка конструисе преко 25.000 ероплана, а имамо преко 100.000 авиатичара. Борбених ероплана сада производимо 80 недељно. — Што се тиче градње бродова, постигли смо рекорд: за један једини дан, 4. јула, пустили смо на воду преко стотину нових бродова. Мјесечно градимо пола милиона тона, а ускоро ћемо стићи да градимо милион тона за мјесец дана т.ј. више но Њемачка за читаву годину дана. — Данас градимо више бродова но што их њемачки сумарни могу уништити; данас уништавамо више сумарема но што их Њемачка може градити. — Види се већ, што ће свему овом бити крај. Америка је сад тек заратила. Сваким даном њена сила надмашује њемачку и на копну и на мору и у ваздуху! — Ето то је она петина коју пруски милитаризам крије њемачком народу. Њемачка је већ побјеђена, и сваки војник, којег посад жртвује, јесте узалудна жртва.

С друге стране јавља се:

Ратни трошкови Сјeverне Америке стижу до 50 милиона дневно. Сваке недеље превози се у Европу 75.000 војника, а сваког мјесеца ступају у војску 400.000 нових војника. — 1. августа поручила је америчка влада 75.000 нових аутомобила за војене потребе у Европи.

Савезничка прокламација Русији. Савезници су, најпослије, кренули да спасавају Русију од Њемачака; прве савезничке чете искрцане су на далеком истоку, у Владивостоку, и, у европској Русији, у Мурманском и Архангелском. Чим су ступили на руско земљиште, енглески војни командант изјавио је у те три вароши прокламацију циљом руском народу, у којој каже:

«Ваши Савезници вас нијесу заборавили. Сјећамо се свега оног добра које нам је указала ваша херојска војска у првим годинама овог рата.

Долазимо вам као пријатељи, да вам поможемо у невољи у коју сте запали

кривицом Њемачке, која иде за тим да потлачи ваш народ и да искористи богатство ваше земље. Свечано вам дајемо поштени рјеч да, улазећи у вашу земљу, не мислимо ни један метар нашег земљишта присвојити.

Жалимо грађански рат који вас тамани и који Њијемцима олакшава њихове зле намјере.

Не мислимо Русији наметати никакав политички систем. Судба Русије нека је у рукама самога руског народа. Једино руски народ је властан да изабере себи форму владавине и да рјешии своје социјално питање.

Народи Русије! Ради се о вашем опстанку као једног слободног народа. Слобода, коју сте извојевали својом револуцијом, у опасности је да је Њијемци не униште грознаом руком. Хватајте се око барјака Слободе и Независности, који ми развијамо међу вама, и помогите нам да извојевимо побједу оних двијема узвишеним начелима веома којијех нема ни трајног мира ни права слободе у свијету. — Народи Русије! Ми хоћемо не само да спријечимо њемачко продирање међу вас, него доносимо и економску помоћ вашој измученој земљи. Нешто смо већ донијели са собом а донијеће се још.

Наша је намјера да помогнемо индустријски развој природног блага ваше земље, да организујемо размијену намјерица, да дигнемо пољопривреду и да учинимо да заузмете оно мјесто међу слободним народима у свијету које вам припада.

Народи Русије, уједињујте се на бранику своје слободе! Једина је наша жеља то, да Русију видимо силну и слободну, а онда ћемо се повући; и да видимо руски народ да одређује своју судбу према жељама које сам народ слободно изрази.

Капетан Петар Лекић, син командира Милоша Лекића, команданта Црмичко-Приморске бригаде, којег је такође рат од 1915. покосио, преминуо је ових дана, интервиран у Дрозендорфу. Петар је учествовао у оба посљедња рата и веома се одликовао командујући батеријама као артиљеријски стручњак, дајући ваада видна доказа своје способности и храбрости. Поред војничке енергије, показане у оба рата, могао је послужити и као пријатељ у приватном животу, те стога је и био веома омиљен у цијелој племени којој је у пријазни био, као што је и био један од најбољих пријатеља његовог оца. Био је у највећем добу живота, у својој 33. години, један од најздравијих црногорских тшнова све до почетка 1916., кад га непријатељ узео под своју немилосрдну управу и скрати му живот. — Вјечан му помен.

Матија Греговић, студент, питомца Кр. Министарства Просвјете, родом Паштровић, преминуо је 7. јула у болници St. Anne. Као сјестан патриота пребјегао је у почетку рата у Црну Гору и ставио се на расположење војним властима. Дошавши у Париз за кратко вријеме испио је савладати језик, те је положио конкурсе и ступио у Ecole des Hautes Etudes Commerciales, гдје је, пред смрт, положио био и прописне испите. Био је веома бистра ума, ватрен омладинац и сјестан родољуб, а као искрен друг племенита срца, и веома тихе нарави, био је омиљен међу друговима; старешине и пријатељи му скупили су извјесну своту новца, коју ће, мјесто вијенца пок. Матији, упутити његовим друговима: школској омладини која се данас налази у заточенју. Губимо младу снагу која је могла много свом народу користити. — Вјечан му помен.

НАШИ У АМЕРИЦИ

Под натписом **Чији је Црногорски Гласник?** читамо у листу наше браће у Америци чланак о постанку њихова органа, из кога чланка саопштавамо овај извод:

А. Радовићу и његову Уједињењу ово није загонетно питање, јер, по њихову мишљењу, ма да то ничим не могу доказати: наш лист покренуо је Краљ Никола, или, како они веле, «они из Неји».

Лист је покренут са почетним капиталом од свега — 29 долара. Како је «Црногорски Гласник» примљен у Детроит код овдашњих Црногораца, то свједоче њихови прилози објављени у другом броју листу, па такав је одзив добио и по свим колонијама гђе живе достојни синови Црне Горе.

Од тада па до данас «Црногорски Гласник» издржавао је сам себе, односно издржавали су га Црногорци. Напомињемо само једног Црногорца г. Видако-

вића, који је у два маха дао 50 долара, па многи други по 20 и више, и по врху тога још обећају. Главни је напоменути то, да Црногорци у Детроиту, иако нијесу дали више новаца, од других наших колонија, инак, подијели су највише труда, што им «Црногорски Гласник» увијек признаје.

Данас управа «Црногорског Гласника» не сматра лист личном својином, већ својином свих Црногораца, који су се показали истинити пријатељи наше опште ствари. И када се доврши већ отпочето организовање Црногораца, лист ће прећи у њихове руке, и онда ће се по 10 центи мјесечно издавати, ако не два пута, а оно бар једанпут нећељно. На то су пристали и већ виши број друштва «Црногорског Црвеног Крста» и па тај начин «Црногорског Гласнику» обезбијеђен је дуг живот а онемогућен сваки атак са непријатељске стране.

«Црногорски Гласник» покренули су, дакле, радници, и, као такав, он ће и постојао независан; значи, неће се за новац продавати, па макар и умро. А знамо да је Радовић издао наређење М. Ивановићу да «пома коју цијену купи Црногорски Гласник». Ово нам је саопштено са поуздане стране, а, да је то истина, свједочи нам Милошев долазак у Детроит, прије него у друге наше колоније, које је он као вјетар пролазио, тек да прије стигне к нама.

Лист Радовића веди да «Црногорски Гласник» не излази више; не знамо што да му на ово одговоримо, кад се он не стиди тако лагати на очиглед 750 наших претплатника, и кад га, по његову захтјева, од септембра 1917. редовно шиљево на адресу «Уједињења» у Женеви.

Лист Радовића нашао нам је и једну ману, а коју ми називамо исправност: то је просто, народно писање у нашем листу, које он назива неписмености! Нека зна Радовић и сва његова тевабија да ми имамо доста страних ријечи, које, кад би умјештали у наш лијепо црногорски говор не би нас разумјели ни 5 по сто Црногораца. Нашли смо за боље да у листу пишемо онако, како говоримо, и како ће нас разумјети сваки Црногорац, те по нашем мишљењу, ово није мапа, већ чупста исправност.

Дакле, како код Андрија и компанија мислили, нека знају да је «Црногорски Гласник» својина Црногораца и нијачији више, и као такав, он ће издизити све докле, док види своју домовину ослобођену испод непријатељског јарма, или Андрији и компанији удари жиг срама и издаје на њихово и тако црно чело.

СЛОБОДНА ГОВОРНИЦА

Уредништву „Гласа Црногорца“

У листу «Уједињење» од 5. (18.) јула, изишла је потица, прептамнана из Cetinjskih Novina, која није ништа мање него атак на нашу част. Поводом те потице, упутно сам писмо одговорном уреднику «Уједињења», које Вам у прилогу шаље, молећи Вас да му дате мјеста у «Гласу Црногорца».

Захваљујући Вам унапријед, молим да примите увјерење о мом одличном поштовању.

Рад. М. Шурбатовић
Господињу
Одговорној Уреднику листа «Уједињење»
Женева

У вашем листу од 5. (18.) јула прештамнали сте, како кажете, из Cetinjskih Novina један «позив», којим ме Ш. Г. Лазовић из Никшића, онтукује за крађу некаке цераде, на путу од Биограда до Ниша у септембру 1915., тврдећи и то, да сам му чак и писмено признао «крађу»!

Зардавајући себи право да од гадног клеветника тражи задовољење путем суда, када ми материјалне околности то буду дозволиле, за сада налази за потребно изјавити, да су сви наводи у реченом «позиву» из основа лажни и измишљени. Лазовића не познајем друкчије него као књижара из Никшића; изван Никшића нијесам га ни гдје и никада у животу видео, а још мање од Биограда до Ниша с њим путовао.

Молим Вас, г. Одговорни Уредниче, а по потреби, и захтијевам, да, на основу закона о штампи, изложите општакати ову изјаву у идућем броју вашег листа, на истом мјесту и истим словима као што је и поменути «позив» штампан.

Трошкове око штампања ангажујем се платити 29. јула 1918. С поштовањем

Sallanches Рад. М. Шурбатовић
(H. Savoie) France

ОБЈАВА

КОМИТЕТ ЦРНОГОРСКОГ ЦРВЕНОГ КРСТА У ЖЕНЕВИ бесплатно обавља: 1. везу са породицама у Црној Гори; 2. везу са интерниранима, и 3. припису приватне пошљике новца у Црну Гору интерниранима.

Комитет сматра за потребно у-позорити све Црногорце који се налазе изван Отаџбине, на следеће:

Многи упућују новац, писма и дописнице у Црну Гору преко приватних особа, сматрајући да ће на тај начин постићи више него кад би упућивали непосредно преко овога Комитета. Ствар стоји обротно!

Све пошљике, преко приватних особа, закашњавају а и губе се. Закашњавају, јер их приватне особе у Швајцарској, не отпремају одмах даље, него их најприје предају, поштом или лично, (кад стигну!) овом Комитету, па тек онда он их даље упућује на означену адресу. Губе се зато, што приватне особе често мијењају стан, те их пошљика мора најприје тражити и наћи, па се враћају и траже пошљаоца итд. Упућивање пошљика на приватне личности јесте, дакле, не само излишно, него и дангубно и штетно. Комитет стога препоручује сваком да све поштанске пошљике упућује на доле-означену адресу Комитета (чак ни на појединце, у Комитету запослене), а Комитет ће све пошљике најбрже и најтачније обавити. Комитет стоји сваком на услузи, јер то му је и задатак.

Пошљике ваља слати овако:

Свако писмо или дописница ваља да има и *пропратни лист* на коме ваља ставити тачну адресу онога ко шаље, и тачну адресу онога коме се шаље писмо или дописница (име и презиме, занимање, улица и број куће, мјесто и посљедња пошта). То је потребно зато, да би се односна пошљика могла тачно упутити на адресу у Црној Гори, — као и зато, да би Комитет могао пошљаоцу доставити одговор кад га прими из Црне Горе.

За пошљику новца најбоље је узети чек у швајцарским францима који ће се исплатити Комитету; чек треба у препорученом писму послати Комитету, уз тачну адресу пошљаоца и адресу онога коме се новац има упутити. Чим прими чек, Комитет ће новац послати на жељену адресу (и то, у монети, коју пошљаоца назначи) и извјестити пошљаоца о пријему чека и о извршеној пошљници.

За пошљике, упућене лично на појединце, Комитет не прима никакву одговорност, већ само за оне које су упућене на ову адресу:

Comité de la Croix Rouge Monténégre
GENEVE
Suisse 15, rue Candolle

СЛУЖБЕНИ ОГЛАСИ

Поштанско-телеграфско Одјељење кр. Министарства Грађевина даје на знање да су у поштанску станицу стигле пошљике адресоване на имена, набројана у овом списку. — Сви именовани могу своје пошљике примати лично, или јавити се (на адресу Département des Postes du Monténégro, Neuilly-sur-Seine, rue Ancelle) и искати да им се пошљике пошљу на њихову адресу, па ће им се сровести.

Петар Коменић (преп. писмо); Марко Тучевић (преп. писмо); Ристо Стијовић; Милутин Крић; Стеван Перовић; Мило Стругар; Христифор Моравац; Тодор Уљаревић; Иво Сладовић; Периша Почек; Андрија Мачковић; Илија Поповић; Радивоје Радовић; Трипо Нинковић; Ристо Килибарда; Јак Тројановић; Ристо Стојановић; Ђорђе Јовановић; Саво Тујковић; Јоца Видовић; Илија Браковић; Ристо Лазовић; Лабуд Татар; Митар Вукмановић; Марко Драшковић; Божидар Груић; Крсто Моравац; Вукашин Шећеровић; Милија Лашић; Дивна Вековић; Љубинко Љубибратић; Митар Ђуровић; Марко Миљанов; Петар Никезић; Богдан Ивановић; Митар Лазовић; Саво Поповић; Војин Ивановић; Ђорђе Јовановић; Павле Чубровић; Владимир Хајдуковић.

Остало нам је само још неколико примјерака, одређених за продају, од свих педесет бројева «Гласа Црногорца». Пошто се и то распрода, неће се више ни по коју цијену моћи набавити потпуно издање. Ко нам пошље франка 3.50, послаћемо му о нашем поштанском трошку цео комплет број 1.—51.

Све што се тиче „Гласа Црногорца“ писма, рукописи, претплата, огласи, листови адресује се овако:

Journal officiel du Monténégro
Neuilly-sur-Seine
rue Ancelle
France

Уредник, Неро Богдановић
Le Gérant: Georges Delagneau
IMPRIMERIE UNIVERSITELLE, PARIS 60, BOULEVARD MONTMARTRE